

Slik løser du at rådmannen er inhabil

Kommunal Rapport 22.01.2018

Om rådmannen er inhabil er det viktig at det likevel er faglig kompetanse som bidrar til saksutredningen, påpeker jussprofessor Jan Fridthjof Bernt. Her forklarer han hvordan det kan løses.

Bak enhver sak som legges frem for kommunestyret, skal det som alminnelig regel ligge en faglig basert utredning fra administrasjonen om faktiske og rettslige forhold, forklarer Jan Fridthjof Bernt.

I en liten kommune er rådmannen inhabil i en sak som skal behandles i kommunestyret. Det blir da bestemt at ordføreren skal overta ansvaret som saksutreder og legge frem innstilling med forslag til vedtak. Er dette lovlig?

Bernt svarer

Det er ikke noe krav at det skal foreligge en innstilling fra administrasjonen i saker som legges frem for kommunestyret. Det er da ikke noe i veien for at ordfører kan påta seg denne oppgaven. Men saken skal være forsvarlig utredet, og i [kommuneloven § 23](#), nr. 2, første setning, har vi en regel om at «Administrasjonssjefen skal påse at de saker som legges fram for folkevalgte organer, er forsvarlig utredet». Det må bety at bak enhver sak som legges frem for kommunestyret, skal det som alminnelig regel ligge en **faglig basert utredning fra administrasjonen om faktiske og rettslige forhold**. Det skal også være noen fra administrasjonen til stede når saken behandles i kommunestyret, slik at man gi nødvendige innspill for å korrigere eventuelle feil og misforståelser.

Når rådmannen er inhabil, vil også hennes underordnede være inhabile til å treffe «avgjørelse i saken», noe som jeg mener betyr at **de ikke kan avgi innstilling til kommunestyret med forslag til vedtak**. Men så lenge den eneste grunnen til at en underordnet er inhabil, er underordningsforholdet, vil hun fortsatt kunne utrede saken for den som i neste omgang skal avgi innstilling, altså her ordføreren. Under kommunestyrets behandling vil så en tilsatt fra administrasjonen kunne møte i rådmannens sted, så lenge hun ikke har et så nært tilknytningsforhold – privat eller arbeidsmessig – til rådmannen at hun er inhabil allerede av denne grunn. **Hvis man ikke har noen tilsatt som kan overta denne funksjonen, må man finne noen utenfor kommunens administrasjon som kan møte og gi råd, for eksempel en tilsatt i en nabokommune** eller annen offentlig etat, eller advokat med egnet kompetanse og erfaringsbakgrunn.

Problemet er altså ikke uløselig, men det krever at man holder tungen rett i munnen med hensyn til hvem som gjør hva, og ivaretar både habilitet og faglig forsvarlighet